



KIZAMIK

Prof. Dr. Ergin ÇİFTÇİ

**Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi
Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Bilim Dalı**

www.erginciftci.com

11 Aralık 2025



"Kızamık" Nedim Günsür, 1970

KIZAMUK AĞIDI

...

İkindiye doğru bırakıp kendimi

Bu küçük mezarların üstüne.

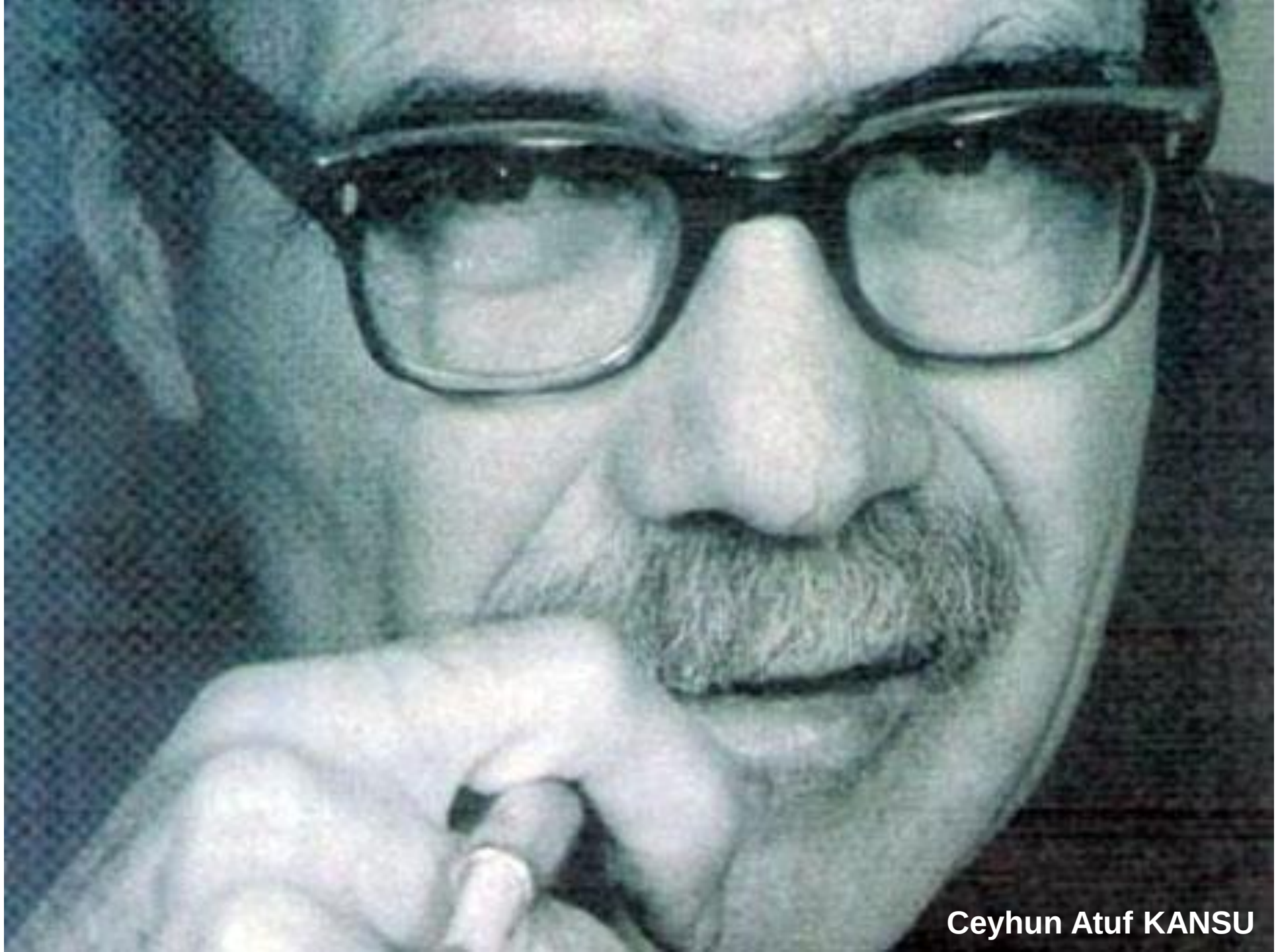
Bilmeyeceksiniz, perişan, çaresiz halimi,

Gül diyeceğim, gül dereceğim gül üstüne.

Yol kıyısında yirmi üç çocuğun mezarı,

Ah diyeceğim, ah dökeceğim yol üstüne

...



Ceyhun Atuf KANSU

KIZAMIK

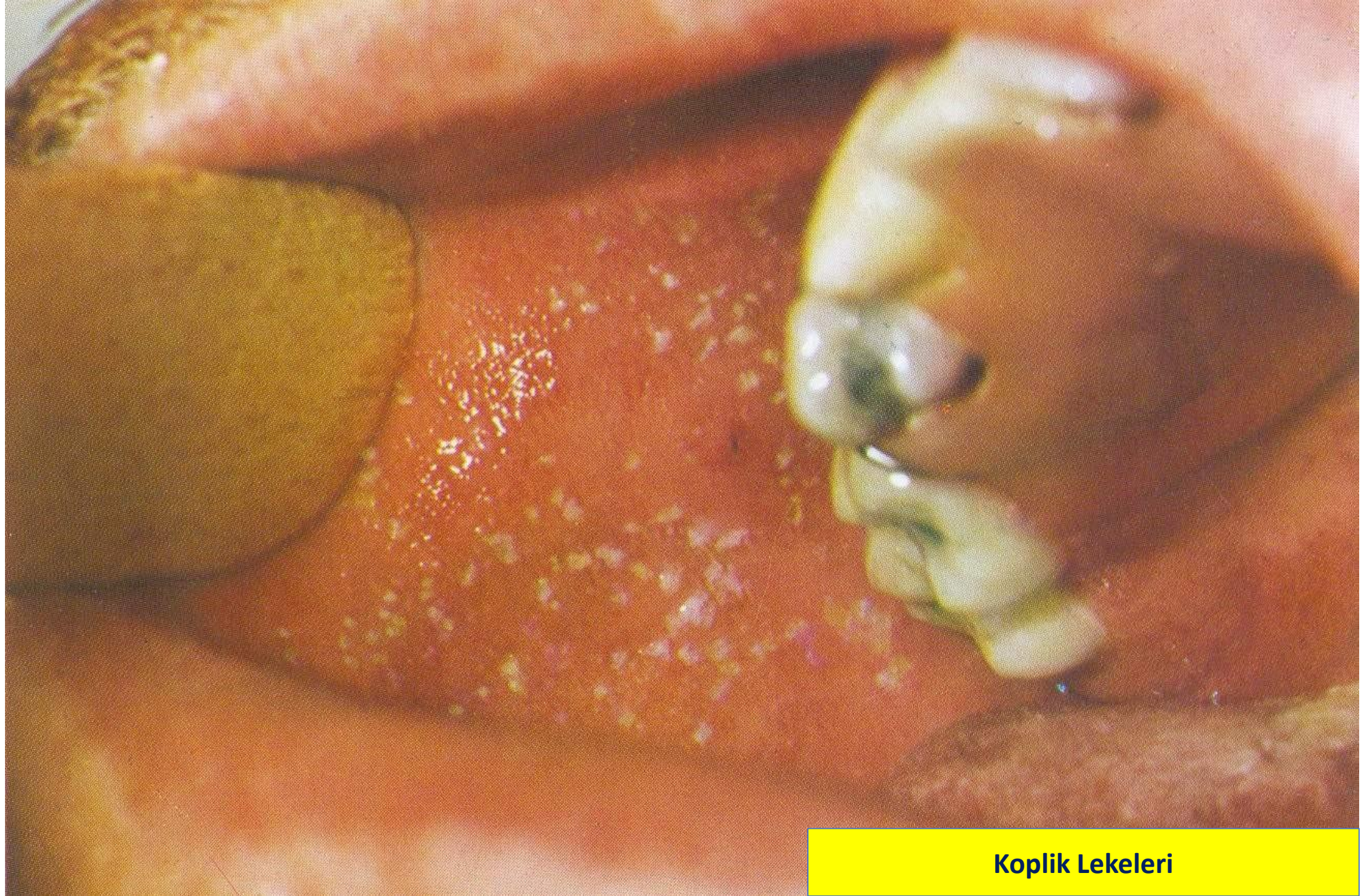
ETKEN	Paramyxoviridea ailesinden bir RNA virüsüdür
EN SIK YAŞ	<15 Yaş
BULAŞ YOLU	Damlacık (CD150 [SLAM] ve PVRL4 reseptörlerini kullanır)
TEMEL ÜREME SAYISI (R0)	12-18
KULUÇKA SÜRESİ	10-14 gün (7-23) gün
PRODROM (2-4 Gün)	Ateş, kuru öksürük, nezle, konjunktivit, fotofobi, Koplik lekeleri



Konjunktivit



Fotophobi



Koplik Lekeleri



Koplik Lekeleri

KIZAMIK

DÖKÜNTÜ

Alın, saç çizgisi, kulak arkası, boyun üst kısmından başlar

Yüz, boyun, gövde ve ekstremitelere yayılır

Üçüncü günde tüm vücuda yayılmıştır

Döküntüler birbiriyle birleşebilir, ekstremitedekiler birleşmez

Başladığı sıra ile solar

Solarken hafif deskuamasyon görülür

Yerinde esmerimsi pigmentasyon bırakır

El ve ayaktaki döküntüler deskuame olmaz

BİRİNCİ GÜN





İKİNCİ GÜN

ÜÇÜNCÜ GÜN





Günler 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Ateş

37°C

Döküntü

Koplik lekeleri

Konjunktivit

Burun akıntısı

Öksürük

1

3

5

7

9

10

37°C

Koplik lekeleri

Konjunktivit

Burun akıntısı

Öksürük

KIZAMIK

Komplikasyonlar

- ❑ Otitis media
- ❑ Pnömoni
- ❑ Krup
- ❑ Trakeit
- ❑ Bronşiyolit
- ❑ Diare
- ❑ Sağırılık
- ❑ Körlük (Kornea ülseri ve perforasyonu)
- ❑ Ensefalit (İlk 7 gün içinde, 1/1000, %20 ölümcül)
- ❑ Kızamık inklüzyon cisimciği ensefaliti (1-6 ay arasında, 1/1000, %100 ölümcül)
- ❑ Subakut sklerozan panensefalit (SSPE) (7-10 yıl arasında, 7-11/100.000, %100 ölümcül)
- ❑ Ölüm (%20)

KIZAMIK

BULAŞICILIK SÜRESİ	Döküntüden 3 gün önce başlar Döküntünün 4-6 gününe kadar sürer
KORUNMA	Aktif bağışıklama: Canlı kızamık aşısı KKK olarak 9. ay, 12 ay ve 48. ayda yapılır Temasdan sonraki ilk 72 saat içinde yapılırsa koruyucudur Pasif bağışıklama: İmmunglobulin Temastan sonraki ilk 6 gün içinde verilirse koruyucudur Gebeler, immün yetmezlikliler IMIG 0.25 mL/kg (immün yetmezliklilere (0.5 mL/kg) en fazla 15 mL IVIG 400 mg/kg
TEDAVİ	Antipiretik A vitamini ≥12 ay 200 000 Ü/gün 6 ay-11 ay 100 000 Ü/gün <6 ay 50 000 Ü/gün 2 gün A vitamini eksikliği bulgusu varsa veya göz komplikasyonu gelişmişse, ikinci dozdan 2-4 hafta sonra 3. doz da verilir

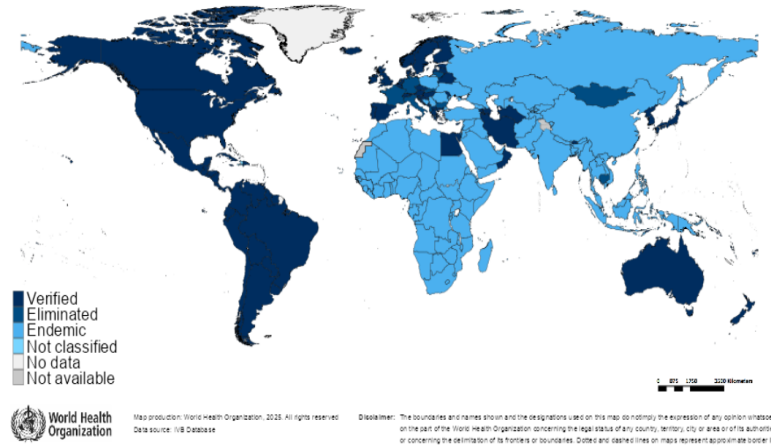
KIZAMIK

Küresel Eliminasyon Hedefi 2030 Yılı

Measles/rubella verification of elimination

Measles

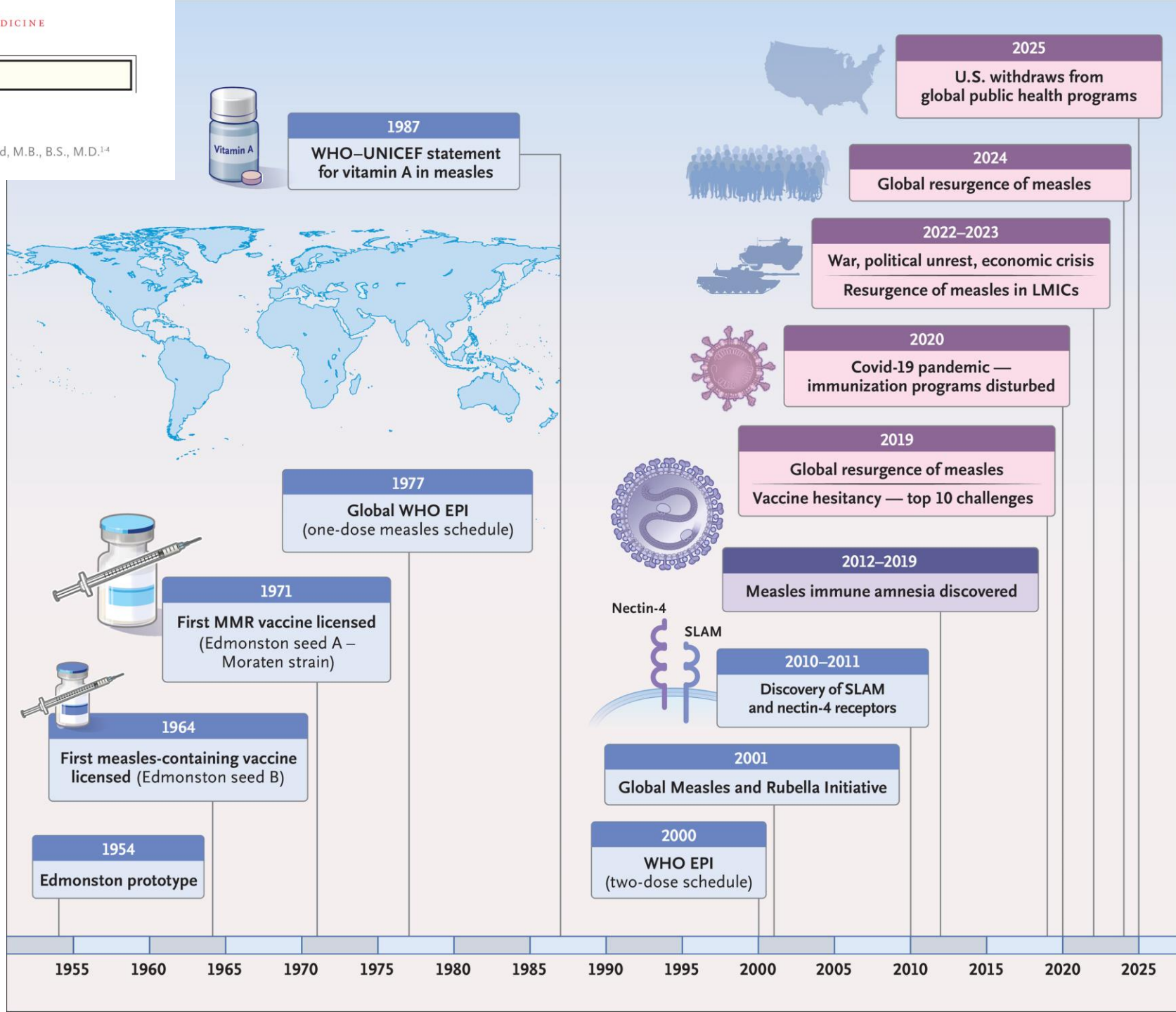
Region	Member States	Verified	% Verified	Eliminated	Endemic	Not classified
AFR	47	0	0	0	47	0
AMR	35	34	97	0	0	1
EMR	21	4	19	0	17	0
EUR	53	33	62	8	12	0
SEAR	10	4	40	0	6	0
WPR	28	19	68	2	7	0
GLOBAL	194	94	48	10	89	1



Kızamık eliminasyonu, iyi işleyen bir süveyans sisteminin varlığında, belirli bir coğrafi alanda (örneğin bölge veya ülke) endemik kızamık virüsü bulaşmasının ≥ 12 ay boyunca olmaması olarak tanımlanır.

REVIEW ARTICLE

Measles 2025

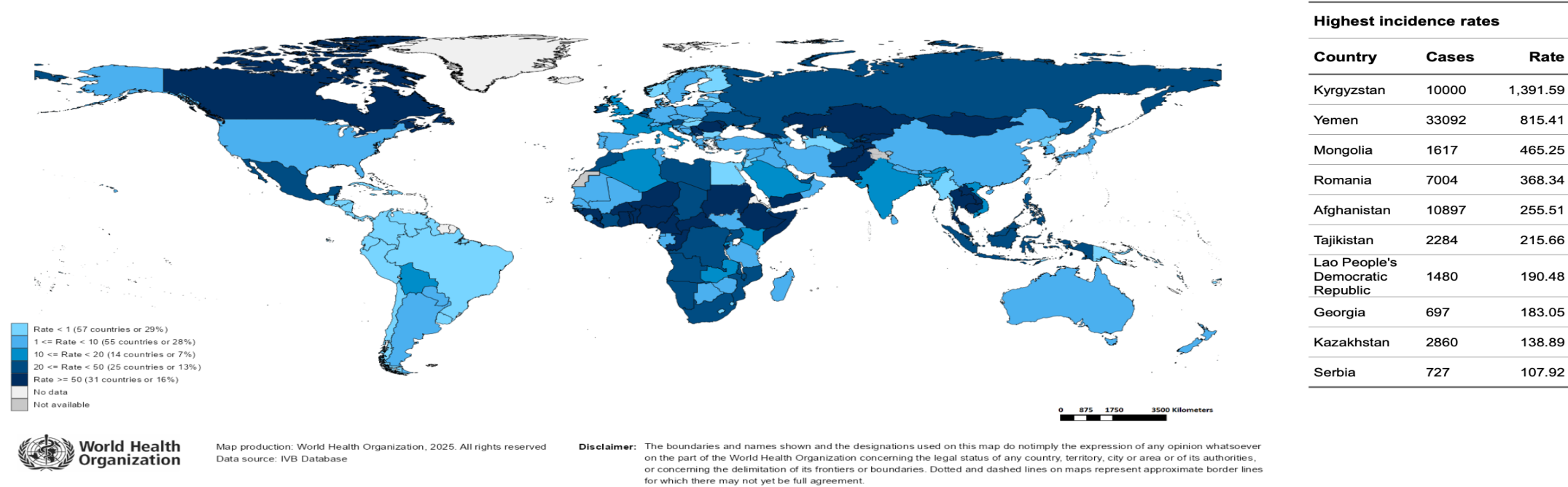
Lien Anh Ha Do, M.D., Ph.D.,^{1,2} and Kim Mulholland, M.B., B.S., M.D.^{1,4}

KIZAMIK

Dünyada Güncel Durum

WHO- Measles and Rubella Global Update; October 2025

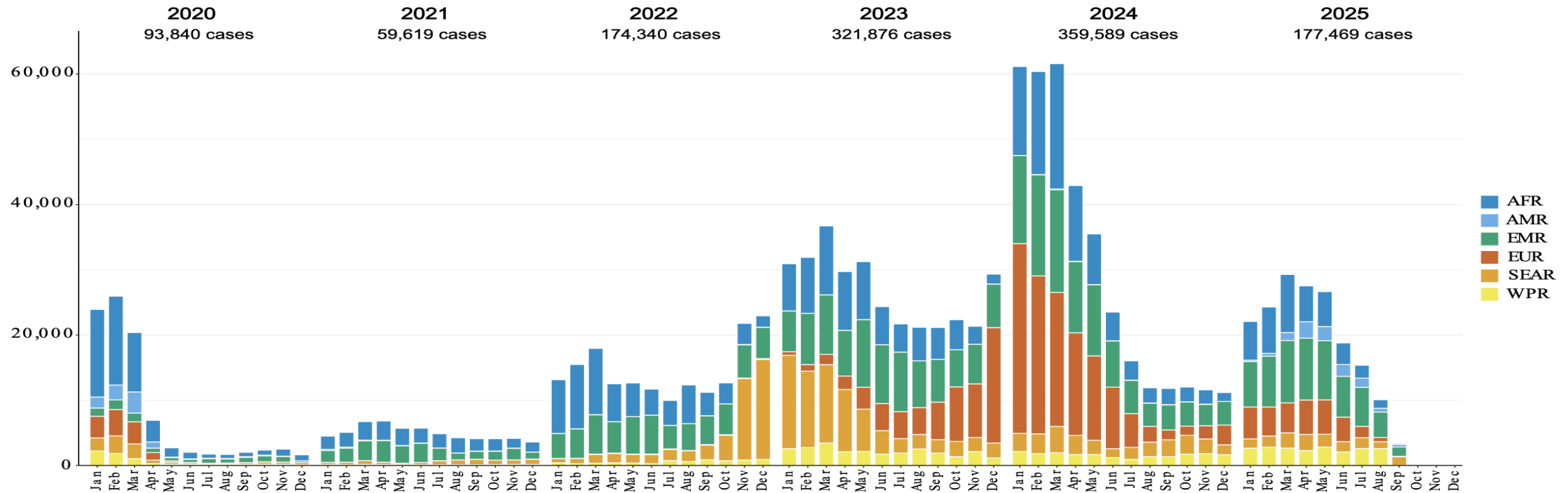
Measles Incidence Rate per Million (12M period)



KIZAMIK

Küresel Vaka Sayısı

Measles case distribution by month and WHO Region (2020 - 2025)



KIZAMIK

Amerika Kıtasında Kızamık Vakaları

Amerika Kıtası 2016 yılından itibaren eliminasyon statüsü idi.

Washington, D.C., 10 Kasım 2025 (PAHO) – Pan Amerikan Sağlık Örgütü (PAHO), Amerika Bölgesi’nin “endemik kızamık bulaşmasından arı” statüsünü resmen kaybettiğini duyurdu. Bu karar, 4–7 Kasım 2025 tarihlerinde Mexico City’de toplanan **PAHO Kızamık, Kızamıkçık ve Konjenital Kızamıkçık Sendromunun Ortadan Kaldırılması Bölgesel İzleme ve Yeniden Doğrulama Komisyonunun**, bölgedeki epidemiyolojik durumu değerlendirmesi sonucunda alındı.

Komisyon, Kanada’da kızamık virüsünün **en az 12 aydır kesintisiz dolaşım**da olduğunu ve ülkede **endemik yayılımın yeniden başladığını** bildirdi. PAHO Direktörü Dr. Jarbas Barbosa, Komisyonun raporunu kabul ederek, Amerika kıtasının – dünyada kızamığı iki kez ortadan kaldıran ilk bölge olmasına rağmen – artık **kızamıksız bölge** statüsünde olmadığını açıkladı. Bölgede yalnızca Kanada bu durumu yaşarken, **diğer tüm ülkeler kızamık eliminasyonu statülerini korumayı sürdürmektedir.**



10 Nov 2025

PAHO calls for regional action as the Americas lose measles elimination status

Washington, D.C., 10 November 2025 (PAHO) –The Pan American Health Organization (PAHO) announced today that the Region of the Americas has lost its verification as free from endemic measles transmission. The decision follows the conclusion of the PAHO Measles, Rubella, and Congenital Rubella Syndrome Elimination Regional Monitoring and Re-...

KIZAMIK

Türkiye'deki Durum

Kızamık 2018'de 142 bin can aldı (En fazla ölüm; aşılanmayan 5 yaş altı çocuklarda)

Dünya Sağlık Örgütü tarafından açıklanan rakamlara göre 2018 yılında kızamıktan ölenlerin sayısı 142 bin kişi. Dünya Sağlık Örgütü, kızamıktan ölenlerin çoğunun aşılanmayan beş yaş altı çocuklar olduğunu açıkladı.

ntv.com.tr 06.12.2019 - 11:29



Türkiye'de 2019'un ilk 8 ayında 2 bin 391 kızamık olgusu bildirildi

Kızamık vaka sayısının dünya çapında 2018 yılına oranla üç kat arttığını açıklayan Dünya Sağlık Örgütü küresel kızamık salgını uyarısı yaptı. Kızamığın, yılda 89.780 kişinin ölümünden sorumlu olduğunu belirten Dr. Özden Türel, bu durumun en önemli nedeninin hızla artan aşı karşıtlığı olduğunu söyledi. Türkiye'de 2019'un ilk 8 ayında 2.391 kızamık olgusu bildirildiğini söyleyen Dr. Okan Derin, "Kızamık da diğer aşı ile korunulabilen hastalıklar gibi toplumun zayıf düşmesini bekleyen sinsi bir düşman gibi kapımızda" dedi

04 Eylül 2019

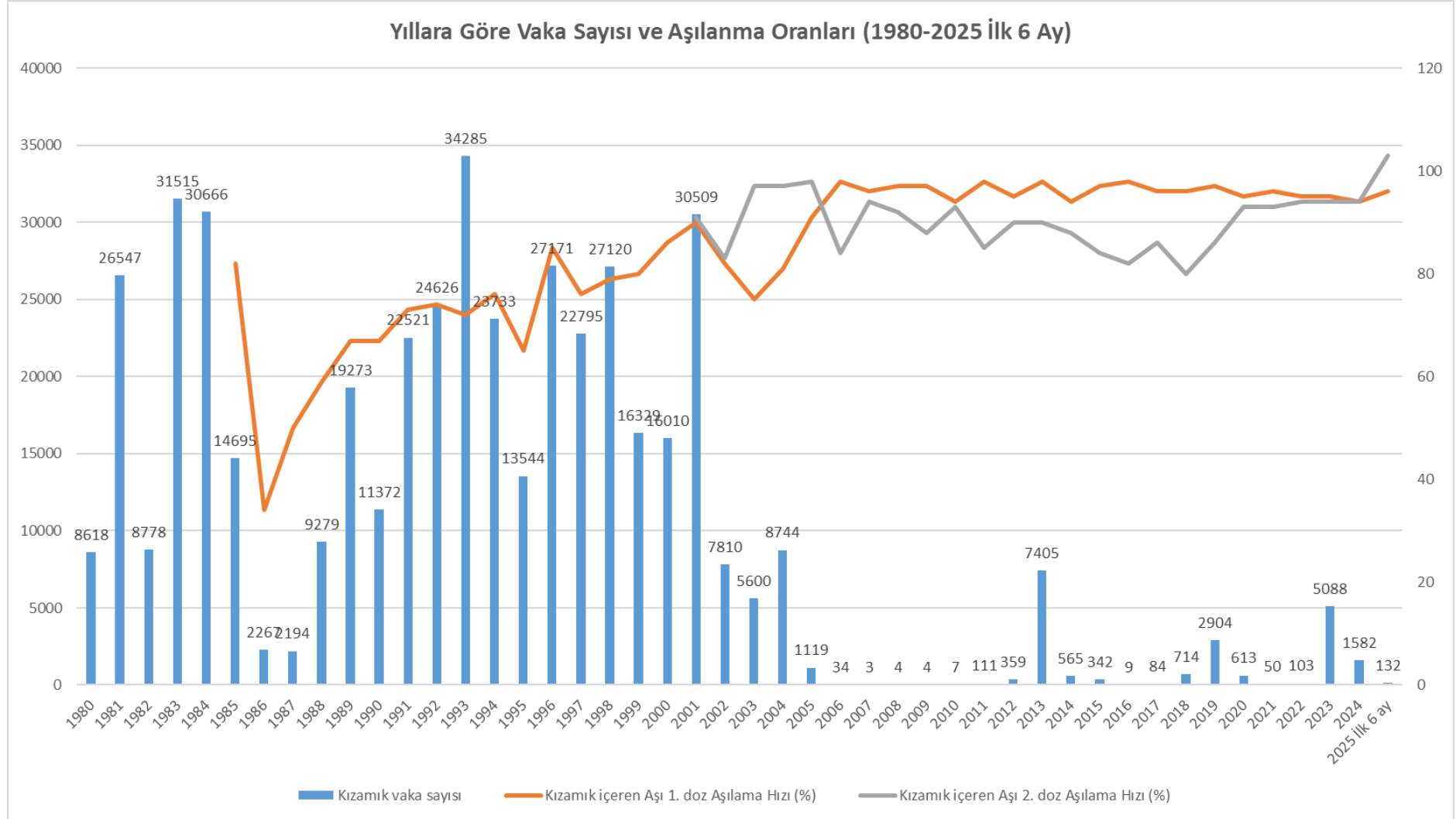
NTV

TÜLAY KARABAĞ



KIZAMIK

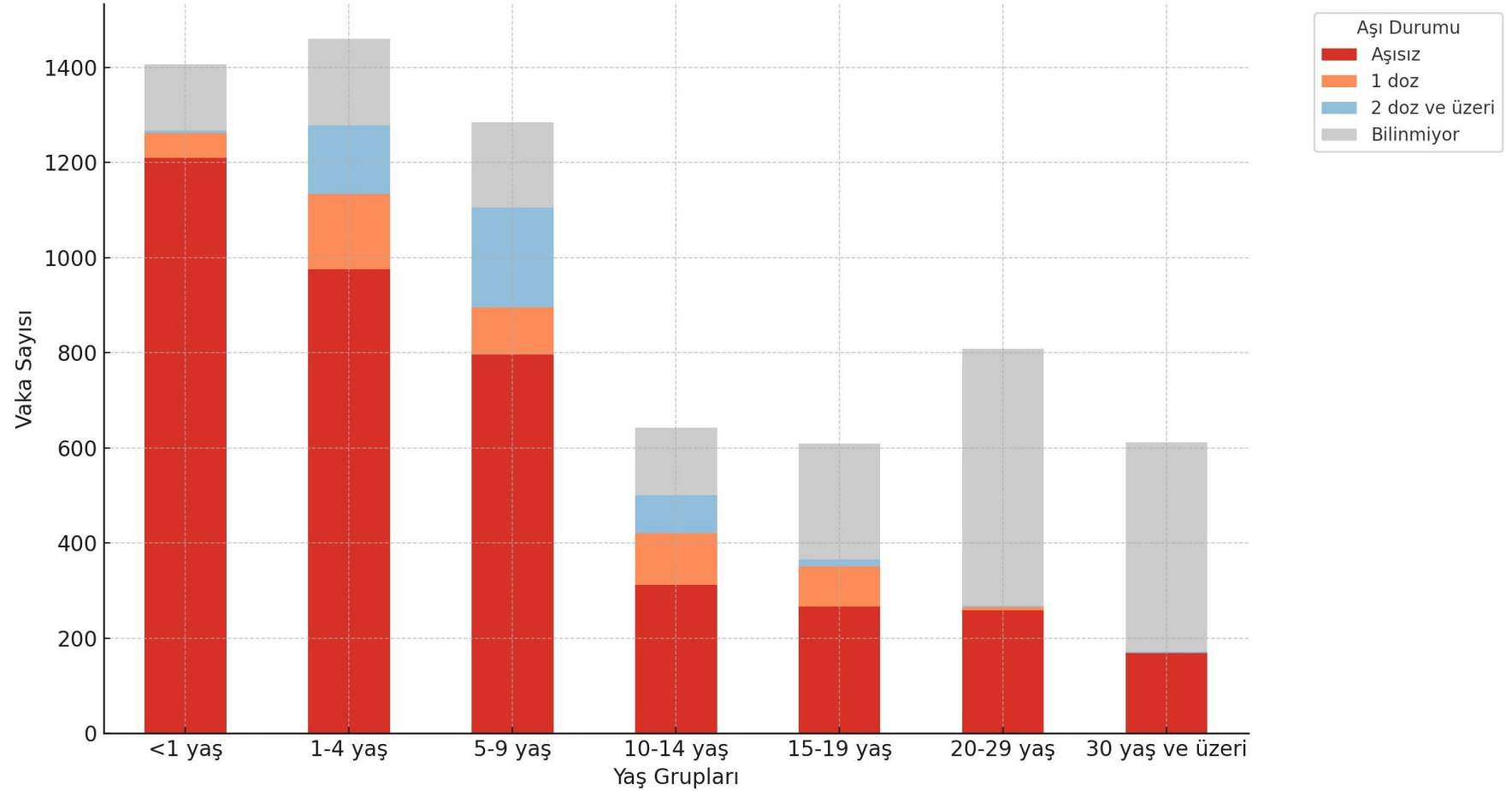
Türkiye'deki Durum



KIZAMIK

Türkiye'deki Durum

2020-2025 (İlk 6 Ay Dahil) Kızamık Vakaları
Yaş Grupları ve Aşı Durumları



RESEARCH



Resurgent measles in Türkiye: predictors of severe disease in a nationwide paediatric cohort, 2023

Burcu Bursal¹ · Taylan Çelik² · İlyas Bingöl³ · Demet Tosun³ · Sevgi Aslan Tuncay⁴ · Zeynep Kılıç Dağtekin⁵ · Behiye Benaygöl Kaçmaz⁶ · Ayper Somer⁶ · Ener Çağrı Dinleyici⁷ · Hasan Tezer⁸ · Ateş Kara⁹ · on behalf of the Türkiye Measles Study Group

A total of 504 children with measles were analysed (median age 26 months, IQR 9–88; 56.3% male). Unvaccinated patients constituted 72.2% (364/504) of the sample; vaccine refusal was documented in 45.9% of this group. Migrants represented 24.6% (124/504) of admissions. The typical symptoms were rash (97.6%), fever (89.5%) and cough (64.5%). Pneumonia

Therapy	Intravenous hydration	481 (95.4%)
	Antibiotics	344 (68.3%)
	Corticosteroid	153 (30.4%)
	Vitamin A	425 (84.3%)
	Antiviral (ribavirin)	25 (5.0%)
	Oxygen therapy	99 (19.6%)
	Noninvasive ventilation	33 (6.5%)
Outcomes	Invasive mechanical ventilation	8 (1.6%)
	High-flow nasal canula	13 (2.6%)
	Length of hospital stay (median, days)	6 (IQR 4–7 days, min–max: 1–132 days)
	PICU admission	34 (6.7%)
	Death	3 (0.6%)

504 Kızamık Vakası

Aşısızlar %72.2

Aşı reddi %45.9

Göçmenler %24.6

Ölüm 3 vaka

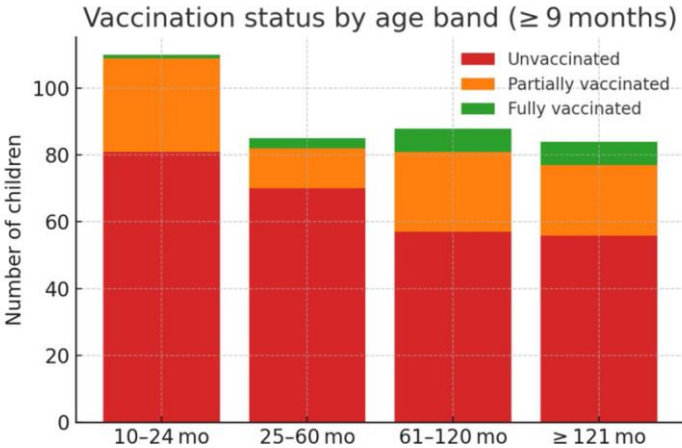


Fig.1 Vaccination status by age band (≥ 9 months). Stacked bars show that unvaccinated children dominate the 10–24-month and 25–60-month bands, whereas full vaccination reaches only ≈ 8% beyond 10 years

Türkiye’de Yıllara Göre Uygulanan Kızamık/Kızamıkçık Aşı Takvimleri

	Uygulanan Aşı	1. doz	2. doz
1970	Kızamık	10. Ay(8-12. ay)	-
1973-1977	Kızamık	9. ay	-
1977-1978	Kızamık	9-24 ay	-
1979	Kızamık	15. ay-12 yaş	-
1985 Aşı Kampanyası*	Kızamık	9 ay-60 ay	-
1985-1997	Kızamık	9. ay	-
1998-2006	Kızamık	9. ay	İlköğretim 1. sınıf
2006**	Kızamık-Kızamıkçık-Kabakulak	12. ay sonu	İlköğretim 1. sınıf
2006-2020	Kızamık-Kızamıkçık-Kabakulak	12. ay sonu	İlköğretim 1. sınıf
2020-2025***	Kızamık-Kızamıkçık-Kabakulak	12. ay sonu	48. ay
2025-	Kızamık-Kızamıkçık-Kabakulak	9-11 ay sonu- Ek doz 12. ay sonu	48. ay

*1985 yılı öncesinde oluşturulan aşı takvimlerinin ilgili yıllar arasında süreklilik göstermediği kabul edilir.

** 2006 yılı başlarında sadece kızamık içeren aşının ilk dozu 12. aya alınmış; yıl ortasından itibaren ise KKK aşısı şeklinde devam etmiştir.

***1 Temmuz 2016 tarihinde doğanlardan başlamak üzere 48. ayına girmiş tüm çocuklara uygulanacaktır.

KIZAMIK

Kontrol Stratejileri

- ☐ **Sürveyansın güçlendirilmesi**
- ☐ **Temaslı takibi**
- ☐ **Temaslı profilaksisi (≥ 6 ay aşı, < 6 ay ve gebe IVIG)**
- ☐ **Ulusal aşı programının uygulanması**
- ☐ **9-11 ay arası aşı uygulaması**
- ☐ **Riskli bölge aşılması**
- ☐ **Sağlık çalışanı aşılması**
- ☐ **72 ay eksik aşılardan tamamlanması**
- ☐ **Risk gruplarının aşılması**

AŞILAR

Bu Güne Kadar Ne Etki Yaptı?

HASTALIK	20. YÜZYIL YILDA VAKA SAYISI	2004 VAKA SAYISI	AZALMA %
Çiçek	48 164	0	100
Difteri	175 885	0	100
Boğmaca	147 271	25 827	82
Tetanoz	1 314	34	97
Poliomiyelit	16 316	0	100
Kızamık	503 282	37	>99
Kabakulak	152 209	258	>99
Kızamıkçık	47 745	10	>99
Konjenital Rubella Send.	823	0	100
<i>H. influenzae</i> tip b	20 000	196	>99

AŞILAR

Bu Güne Kadar Ne Etki Yaptı?

Contribution of vaccination to improved survival and health:  modelling 50 years of the Expanded Programme on Immunization

Andrew J Shattock, Helen C Johnson, So Yoon Sim, Austin Carter, Philipp Lambach, Raymond CW Hutubessy, Kimberly M Thompson, Kamran Badizadegan, Brian Lambert, Matthew J Ferrari, Mark Jit, Han Fu, Sheetal P Silal, Rachel A Hounsell, Richard G White, Jonathan F Mosser, Katy A M Gaythorpe, Caroline L Trotter, Ann Lindstrand, Katherine L O'Brien, Naor Bar-Zeev



Summary

Background WHO, as requested by its member states, launched the Expanded Programme on Immunization (EPI) in 1974 to make life-saving vaccines available to all globally. To mark the 50-year anniversary of EPI, we sought to quantify the public health impact of vaccination globally since the programme's inception. *Lancet* 2024; 403: 2307-16. Published Online May 2, 2024

Findings Since 1974, vaccination has averted 154 million deaths, including 146 million among children younger than 5 years of whom 101 million were infants younger than 1 year. For every death averted, 66 years of full health were gained on average, translating to 10·2 billion years of full health gained. We estimate that vaccination has accounted for 40% of the observed decline in global infant mortality, 52% in the African region. In 2024, a child younger than 10 years is 40% more likely to survive to their next birthday relative to a hypothetical scenario of no historical vaccination. Increased survival probability is observed even well into late adulthood.

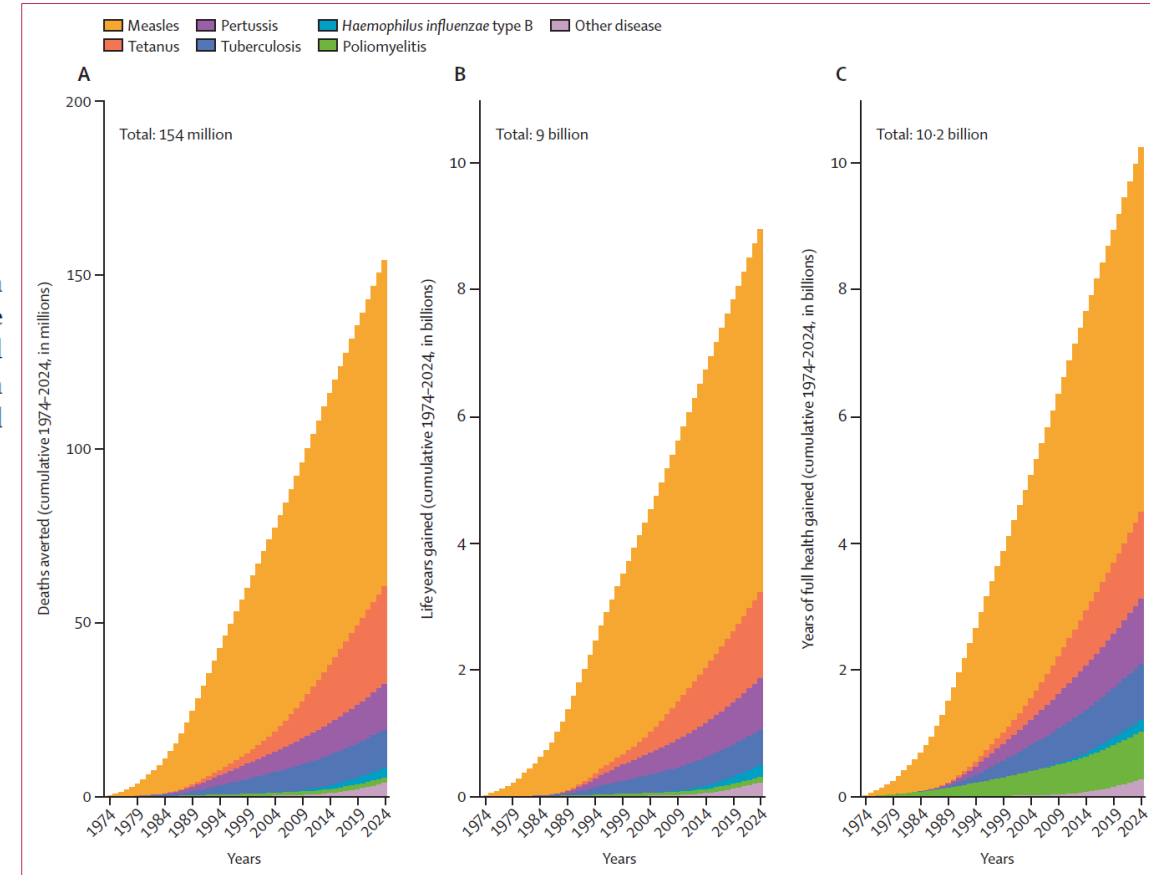


Figure 1: Deaths averted, years of life saved, and years of full health gained due to vaccination

TURİSTE
BULAŞMAYAN
VİRÜS

AŞI MI SİZİ
KORUYOR
SİZ Mİ AŞIYI
??

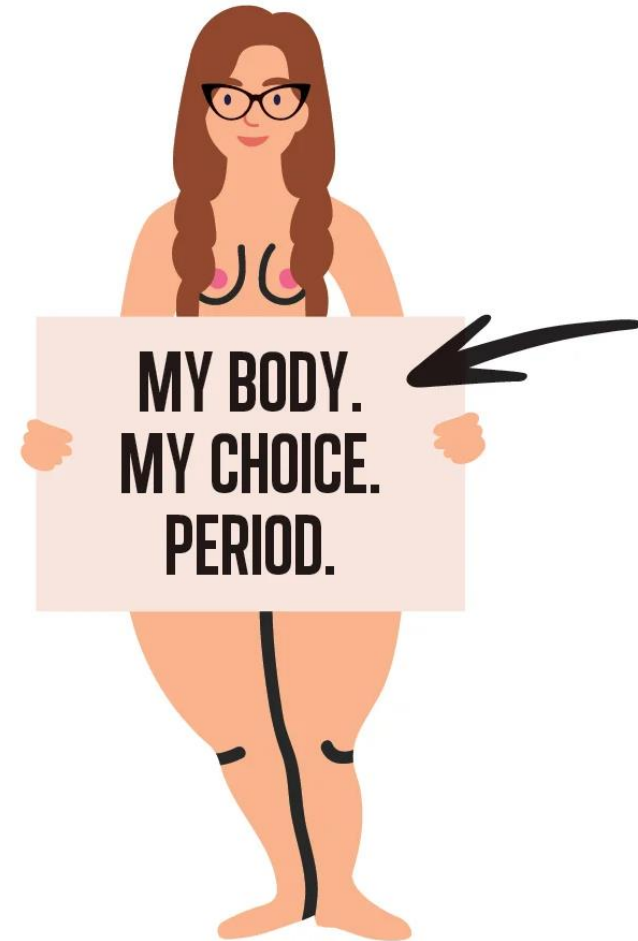
YANLIŞLIKLAR
AŞILANAN

ME OLDU?

KONSERDE BULAŞ
YOK
CAMİDE BULAŞ
VAR?!



BENİM
BEDENİM
BENİM
KARARIM













≡ **Milliyet**

Q **GİRİŞ**

BOĞMACA VE KIZAMIK UYARISI

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Bilim Dalı'ndan Prof. Dr. Ergin Çiftçi, dünyanın herhangi bir yerinde ortaya çıkan enfeksiyonların kolaylıkla diğer bölgelere yayılabildiğinin artık bilindiğini belirtip, virüslerin çocuklara etkisiyle ilgili şu bilgileri verdi: